

[Svend Haugaard]

Når det gælder det frie valg af uddannelse, må jeg dog tilføje, at vi ikke mener, det er en uhørt uartighed at lade samfundet, erhvervslivet, sige os noget om, hvilke uddannelser der er behov for. En vis tilpasning af udbud i forhold til efterspørgsel er en rimelig foranstaltning.

Så er der vel i øvrigt grund til at sige, at man langtfra alene kan klare den økonomiske lighed igennem uddannelsessystemet. Det er sådan, at skattepolitik, arbejdsmarkedspolitik osv. nok er mere virksomme midler på det område. Men i øvrigt bør man vel notere, at lykke ikke altid er proportional ved pengeindkomst, og lad os sige: heldigvis for det!

Jeg vil gerne slå fast, at det radikale venstre er med på lighed igennem tilbud og igennem økonomisk støtte til studierne, men ikke ved øget tvang. Vi tror ikke på, at der bliver resultatlighed alene igennem uddannelserne.

Må vi så i øvrigt bede om, at ligheden også må komme til at omfatte samme respekt for praktiske og teoretiske uddannelser såvel som for den efterfølgende erhvervsindsats. Hvis det skulle betyde en vis nedvurdering af akademiske uddannelser i forhold til de øvrige, har vi ikke noget særligt imod det. Men at man skulle forkorte de lange uddannelser alene for at skabe lighed med de korte, virker dog lidt for komisk.

Derimod er vi med på kortere uddannelser ved stop undervejs med mulighed for at anvende uddannelserne på det grundlag, som er erhvervet, og med mulighed for en senere fortsættelse. Men ideen om, at alle skulle have samme slutgrundlag i uddannelsen, er for os helt urealistisk.

Jeg skal ikke sige noget videre om den nye folkeskolelov, den har vi lige haft til debat, men nøjes med at sige, at de vanskeligheder, der er, kan nok kræve en større udfordring, som der peges på i rapporten, og vi er med på en nærmere drøftelse heraf, men først skal folkeskoleloven gerne have arbejdsro et stykke tid.

Hvad de geografiske uligheder angår, må vi erkende, at alle ikke kan få nær adgang til alt, og modsat bør det ikke være sådan, at en del får alt og andre intet eller kun lidt. De centrale uddannelsesinstitutioner bør naturligvis ligge nær befolkningstætte områder, men det forhindrer ikke, at man bevidst stiler efter, at mere tyndt befolkede egne til gen-

gæld får lidt mere end deres part af de uddannelsesmuligheder, som kan decentraliseres. Jeg vil gerne i denne forbindelse advare imod den stærke tendens til centralisering af teknisk uddannelse, der sker ved EFG-udbygningen.

Lad mig så til slut sige, at rapporten indeholder nok mange tanker, som kan skabe en sund debat, men der er også adskillige mangler. En af de alvorlige mangler, jeg hidtil ikke har nævnt, er de manglende alternativer. Der kan dog være flere måder at løse den fremtidige uddannelse på. Man har alt for ensidigt satset på én. Det må f. eks. være indlysende, at tempoet i den økonomiske vækst i forhold til den vægt, man vil lægge på andre kvaliteter end det materielle forbrug, også spiller en afgørende rolle for uddannelsernes tilrettelæggelse, og det hører vi, synes jeg, meget lidt om.

Vi mener altså, at der er visse forkerte indstillinger, vi mener, at der er betydelige mangler i debatoplægget, og at det derfor ikke kan stå alene.

Gertrud Stjernholm Nielsen (DKP):

Jeg gad vide, om tilhørerne og eventuelle senere læsere af denne debat er klar over, at ordførerne taler over den samme tekst.

De, der tror, at samfundet bliver revolutioneret gennem U 90, har vist ikke læst den rigtigt. Med hensyn til at socialisere, så er det da korrekt, at det intet har med socialisme at gøre. Jeg har nærmest opfattet ordet her som noget med at tilpasse sig systemet, affinde sig med det. Der tales om systemloyalitet i en sådan grad, at formanden for Danmarks Lærerforening og næstformanden har følt sig foranlediget til at være mindretal netop omkring dette.

Kommunisterne finder det positivt, at vi nu står med det første forsøg på en langsigtet, overordnet statslig planlægning for det samlede uddannelsessystem. Nu er statslig planlægning imidlertid ikke umiddelbart forenelig med et kapitalistisk system. Dette faktum erkendes endog af undervisningsministerens rådgiver i internationale uddannelsesspørgsmål, hr. K. Helveg Petersen, der udtrykker det på følgende måde:

»En erhvervsudvikling, der følger egne love, som ikke kan forudberegnes, kan ikke